

Checklist: Veilige of onveilige klas?

In onderstaande kolom ziet u een aantal vragen. Denk goed na over de antwoorden en noteer steekwoorden in de tweede kolom.

Vraag	Antwoord
1. Hoe komen leerlingen de klas in?	
2. Hoe reageren leerlingen op elkaar?	
3. Tonen leerlingen interesse in elkaar en in u?	
4. Hoe praten leerlingen met elkaar? Wordt er veel gescholden?	
5. Hoe corrigeren leerlingen elkaar?	
6. Worden er vragen gesteld in de groep? Durven medeleerlingen hierop de reageren?	
7. Doen alle leerlingen actief mee met de les?	
8. Hoe reageert de groep op leerlingen met goede, of juist slechte, cijfers?	
9. Hoe worden groepjes gemaakt? Welk gedrag zie je?	
10. Hoe gaan de leerlingen om met grappen die gemaakt worden? Geldt dit voor alle leerlingen?	
11. Zijn er leerlingen die vaak eerder binnenkomen en/of als laatste het lokaal verlaten?	
12. Zijn er veel groepjes of leerlingen die alleen staan?	
13. Welke conflicten spelen er in de klas? Hoe gaan de leerlingen daarmee om?	
14. Hoe is de concentratie tijdens de les?	
15. Hoe gedraagt de klas zich als er volwassenen in de buurt zijn? En als er geen volwassenen in de buurt zijn?	
16. Waar bent u als docent vooral mee bezig?	

In onderstaande afbeelding ziet u de kenmerken van een veilige en onveilige klas. Passen de meeste antwoorden bij een veilige of onveilige klas?

Veilige klas

- Rustig binnen komen, praten, plezier.
- Vriendelijk reageren op elkaar.
- Elkaar helpen en complimenten geven.
- 'Leermodus': opletten, concentreren, nadenken, samenwerken.
- Delen.
- Samen bespreken en oplossen
- Het corrigeren van elkaar als iemand zich niet gedraagt volgens de groepsregels met de intentie om de groep bij elkaar te houden
- Samen lachen.
- Elkaar bij de naam noemen
- De docent is bezig met les geven en leren

Onveilige klas

- Onrustig binnenkomen (duwen, roepen etc.)
- Kortaf en stuurs reageren op elkaar.
- Elkaar bekritisieren, sterk op elkaar reageren.
- 'Alarmmodus': fight, flight and freeze.
- Alles voor zichzelf houden
- Voortdurend conflicten, fysieke confrontaties.
- Het corrigeren van elkaar als iemand zich niet gedraagt volgens de groepsregels die arbitrair zijn en die ongunstig uitvallen voor het gedrag of het uiterlijk van een klasgenoot.
- Uitlechten
- Bijnamen gebruiken, uitschelden.
- De docent is bezig met orde houden.
- Gedrag dat gericht is op het vasthouden of versterken van de eigen positie in de hiërarchie.
- Bij 'afwijkend' gedrag en je niet kunnen verweren, buiten de groep gezet worden.